

Nameya bîst û yekê

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ
لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۞ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّبَابِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَيَّيَانِي صَغِيرًا ۞ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ
كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا

Ey ew xafilê ku di mala wî de dêyeke wî yan jî babekî wî ê extîyar, yan jî xizmekî wî yan jî birayekî wî yê îmanê yê belengaz yan jî nexweş heyî! Bala xwe bide vê ayeta kerîme, lê binêre! Belê di ayetekê da, di pênc awayên cihê cihê da bo dê û babên extîyar şefqetê celb dike. Erê di dinyayê de heqîqeta herî rûmet-bilind şefqeta dê û baban ya bo zarokên wan de ye. Ê huqûqa herî bilind jî ewe ku di hemberî wê şefqeta wan qedr û qîmeta wan bête girtin. Çimkî ewana jiyânên xwe bi lezeteke heta tu bibêjî zêde gorî jiyana zarokên xwe dikin û (ji wan re) serf dikin. Nexwe madem wusa ye, pêwîst e her zaroka ku ji mirovayîyê derneketî û ne bûyî mîna cinawiran, ji wan dostên giramîdar (muhterem), sadiq û fîdekar re rêzeke xalis bigre, xizmeteke jidil bike, razîbûna wan bidest bixe û dilê wan xweş ke. Mam û met bab; xalet û xal dê tên hesabê.

Vaye, ku heyîna van extîyarên bimbarik li yekî giran were û mirina wan bixwaze.. ev çi bêwijdanîyeke û çi adîtîyek e; vê zanibe û hişyar be. Belê tu mirina wan ew kesên ku jiyana xwe bo jiyana te fîda kirî, bixwazî.. zanibe eva hanê zulmeke çi qas kirêt e, çi bêwijdanîyek e.

Ey ew mirovê ku mubtelayê derdê debarê bûyî! Zanibe ku stûna bereketa di mala te de û wesîleya rehmetê û def'kera karesatan ew xizmê te yê extîyar û kor yê di mala te de ye, ku (heyîna wî) li te giran tê. Zinhar mebêje: "Destê min teng e, ez nikarim debara xwe bikim." Çimki eger ne ji ber wê bereketa ku seba xatirê wan tê baya, helbet dê desttengîya te zêdetir baya. Vê

rastiya hanê ji min bawer ke. Ez gelek dêlîlên vê yên mîsoger dizanim û dikarim bi te jî bidim bawerkirin. Bes ji ber ku dirêj nebe ez kurt dikim. Bila yeqîna te bi vê gotina min were. Ez sond dixwim ku ev heqîqet tam mîsoger e; heta nefsa min û şeytanê min jî di hemberî vê çendê de teslîm bûne. Ev heqîqeta ku rika nefsa min şikandî û şeytanê min dayî sekinandin, divê yeqînê bide te jî.

Belê, ew Xaliqê Zûl-Celalê ku bi şahdebûna gerdûnê gelik Rehman û Rehîm û Letîf û Kerîm e; wek çawa dema zarokê dişîne dinyayê, li pey wan re bi awayekî gelek letîf rizqê wan jî dişîne û ji henîfeya (muslix) memikan dirijîne devê wan de; (eynenwelê) rizqê wan extîyarên ku bûne mîna zarokan, heta ji zarokan jî zêdetir layiqî dilovanîyê ne û muhtacî şefqetêne jî di awayê bereketê de dişîne. Debara wana nake barê van mirovên temaker û bexîl.

وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

Heqîqeta ku ev ayetana îfade dike.. aferîdeyên cur be cur yên hemû candaran bi zimanê hal diqêrin û vê heqîqeta kerîm dixwînin. Heta ne ku xizmên extîyar tenê, ya rast, rizqê hin aferîdeyên mîna pisîkan ku bûne havalê mirovan û rizqê wan jî di nav rizqê mirovan de tê şiyandin jî, di awayê bereketê de tê.

Ev mînaka hanê ku min bixwe dîtîye vêya piştrast dike:

Dostên min yên nêzî min dizanin ku berî niho du-sê salan her roj nîv nan (nanê wî gundî biçûk bûn) tayîna min hebû ku pirî caran têra min nedikir. Paşê çar pisîk bûne mêhvanê min. Ew tayîna min hem têra min kir hem jî têra wan kir; gelik caran zêde jî dima. Vaye ev ewşa hanê gelik hate dubarekirin ku hetanî ji min re yeqîn çêbû ku ez ji bereketa pisîkan sûdê werdigirm. Ez bi awayekî qet'î vêya îlan dikim ku; ewana ji min re ne bûne bar, hem ne ku ewana di bin mineta min de ne, ez di bin mineta wan de me.

Ey însan! Madem ajaleke ku di sûretê cinawirê de ye, dema li mala mirovan bû mêhvan dibe sedema bereketê; eynen welê jî.. di nav aferîdeyan de

yê herî birûmet mirov e; di nav mirovan de yê herî mûkemel ehlê îmanê ye; di nav ehlê îmanê de yên herî zêde layiqê rêz û dilovanîyê extîyarên nexweş in; di nav extîyarên nexweş de yên herî layiq û musteheqê şefqet û xizmet û hezjêkirinê ne xizm in; di nav xizman de dostê herî heqîqî û hezkirê (muhib) herî sadiq dê û bab in.. eger ev dê û bab di rewşa xwe ya extîyarîyê de di malekê de bin çi qeder dibin sedema bereket û rehmetê?. (herweha) li gorî raza “

لَوْلَا الشُّيُوخُ الرَّكَّعُ لَصَبَّ عَلَيْكُمُ الْبَلَاءُ صَبًّا

—eger extîyarên we yên piştqof nebana, dê mîna lehîyê bela li ser we da birijiyana” çi qeder sedema def’a belayan e tu qiyas bike.

Vaye, ey însan! Hişê xwe bîne serê xwe; eger tu nemirî tu dê extîyar bibî.

Li gorî raza **الْجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ الْعَمَلِ** eger tu ji dê û babê xwe re rêzê negirî, zarokên te jî dê bo te xizmetê nekin. Eger tu ji axreta xwe hez dikî, vaye bo te gencîneyeke girîng, ji wan re xizmetê bike, dilxweşiya wan bidest bixe. Eger tu ji dinyayê hez dikî, dîsa wana dilxweş bike ku seba xatira wan jiyana te di rehetîyê de û rizqê te jî bibereket derbas bibe. An na, eger tu ji wan dilgiran/aciz bibî, mirina wan bixwazî û dilê wan yê nazik û ‘zû xemgîn dibe’ bişikênî tu dê wê demê mezherê raza **“خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ”** bibî. Eger tu rehmeta Rehman bixwazî, rehmetê li wan emanetên Rehman yên di mala te de ne, bike.

Bi navê Mustefa Çawûç zatekî dostê min hebû. Min didît ku ew di dîn û dinyaya xwe de serkeftî ye; min raza wê nedizaniya. Paşê min zanî ku sedema serkeftina wî zatî ewe ku ewî mafê dê û babê xwe yên extîyar fêm kirîye û li gorî wê tevgerîya ye; ji ber xatirê wan rehet û rehmet dîtîye; axreta xwe jî însallah ava kiriye. Heçî kesê bixwaze bextewar be divê bişibe wî.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ قَالَ: «الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ» وَعَلَى إِلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

مُسْجَانِكَ لِأَعْلَمَ لَنَا إِذَا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ